

GYAKRAN ISMÉTLŐDŐ KÉRDÉSEK

Az ESMA kisbefektetők számára kínált CFD ügyleteket és bináris opciókat érintő termékintervenciós intézkedései

Az ESMA termékintervenciós intézkedései

Az ESMA intézkedéseket fogadott el a bináris opciókkal és a különbözeten alapuló ügyletekkel (CFD-k) kapcsolatban, ideértve a gördülő azonnali devizaügyleteket (rolling spot forex) is. Az intézkedések a következők:

Bináris opciók

Az intézkedés tiltja a bináris opciók forgalmazását, terjesztését vagy eladását kisbefektetők számára.

CFD ügyletek

Az intézkedés olyan körülményekre korlátozza a CFD-k forgalmazását, terjesztését vagy eladását kisbefektetők számára, ahol valamennyi alábbi védelem adott:

- tőkeáttételi limit a befektető által nyitott pozícióra a mögöttes eszköz változékonyságától függően 30:1 és 2:1¹ között:
  - 30:1 a jelentős devizapárookra;
  - 20:1 a nem jelentős devizapárookra, aranyra és jelentős részvényindexekre;
  - 10:1 az aranyon kívüli ártermékekre és a nem jelentős részvényindexekre;
  - 5:1 az egyedi részvényekre és a máshol nem említett, egyéb mögöttes termékekre;
  - 2:1 kriptodevizákra;
- automatikus biztosítékszárás (margin close out rule) számlánkénti alapon;
- negatív egyenleg elleni védelem (negative balance protection) számlánkénti alapon;
- kereskedésösztönzésből származó haszon tiltása²; és
- standardizált kockázati figyelmeztetés.

---

¹A tőkeáttételi limiteket úgy határozták meg, hogy a CFD-vel kereskedő kisbefektetők hasonló kockázatokkal szembesüljenek, a mögöttes eszköztől függetlenül. Konkrétan, a viszonylag stabil eszközöknél a CFD ügyletek esetében magasabb limit engedélyezett, míg a relatív volatilis eszközöknél alacsonyabb limit a megengedett.

² Az információs és keresőeszközökhöz kapcsolódó nem-monetáris előnyök nem esnek a tiltás alá.

Miért folyamadott az ESMA ezekhez az intézkedésekhez?

- A CFD-k és bináris opciók eredendően kockázatos és összetett termékek. Az utóbbi években az ESMA és az illetékes nemzeti hatóságok egyre jobban aggódtak ezeknek a termékeknek a kisbefektetők számára EU-szerte történő forgalmazásának, terjesztésének vagy értékesítésének gyors terjedése miatt.
- Az aggodalmak kezelése érdekében az ESMA célzott figyelmeztetéseket adott ki és egy dokumentumot állított össze kifejezetten ebben a témában, kérdések és válaszok formájában. Továbbá az Ügynökség egy közös csoportot és egy munkacsoport tevékenységét koordinálja a számos, kisbefektetők számára határokon átívelő módon, EU-szerte CFD-ket és egyéb spekulatív termékeket kínáló szolgáltatókhoz kapcsolódó problémák kezelésére, valamint a kisbefektetők számára ezekről a termékekről szóló ajánlatoknak a nyomon követésére.
- Ezen felül egyes nemzeti illetékes hatóságok nemzeti intézkedéseket hagytak jóvá az ezeknek a termékeknek a kisbefektetők számára történő szolgáltatásának korlátozására.
- Az intézkedések ellenére továbbra is jelentős az aggodalom, hogy az ezeknek a termékeknek a befektetővédelemre jelentett kockázata nem megfelelően ellenőrzött, illetve nem kellő mértékben csökkentett.
- A 2017. június 29-i és 2017. december 15-i nyilatkozatának megfelelően az ESMA termékintervenciós intézkedéseket fogadott el.

Mikortól lépnek hatályba az intézkedések?

- Az intézkedéseket az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvére lefordítják. Ez a folyamat jelenleg is zajlik és több hetet vesz igénybe.
- A fordítási folyamat lezárultával, az ESMA az intézkedéseket az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvén elfogadja.
- Az elfogadást követően az intézkedéseket elküldik az Európai Unió Hivatalos Lapjához, az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvén történő közzétételre.
- A bináris opciókra vonatkozó intézkedés az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzétételt követően, egy hónap múlva lép hatályba. A CFD ügyletekre vonatkozó intézkedés az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzétételt követően, két hónap múlva lép hatályba.

Meddig maradnak érvényben ezek az intézkedések?

Az intézkedések három hónapig lesznek érvényben, érvényességük ezután meghosszabbítható.

Kikre vonatkoznak ezek az intézkedések?

- Ezek az intézkedések valamennyi, CFD-ket vagy bináris opciókat az Unióban kisbefektetők számára forgalmazó, terjesztő vagy értékesítő személyre vonatkoznak, akik

az új MiFID-rendszer alapján ezen tevékenységek végzéséhez engedélyt kötelesek kérvényezni.

- Ebbe a körbe a befektetési vállalkozások és a bankok is beletartoznak.

Hogyan lépnek érvénybe ezek az intézkedések?

- Az intézkedések közvetlenül alkalmazandóak. Ez az jelenti, hogy az alkalmazásukhoz nem szükséges külön nemzeti intézkedés.
- A termékszolgáltatóknak meg kell felelniük ezeknek az intézkedéseknek, amint azok érvénybe lépnek. A nemzeti illetékes hatóságok felügyelik a termékszolgáltatókat, hogy biztosítsák, azok teljesítik az intézkedéseket.

Termékek

Mik azok a CFD-k?

- A CFD-k összetett pénzügyi eszközök, amelyeket gyakran online felületeken kínálnak. Derivatív kereskedési formák.
- A CFD-kereskedés lehetővé teszi egy mögöttes termék árának, szintjének vagy értékének a növekedésére vagy csökkenésére vonatkozó spekulációt, ahol az eszköz lehet deviza, index, árutermék, részvény vagy államkötvény. Önnek nem kell tulajdonolnia a mögöttes eszközt.
- A CFD ügyleteket tipikusan tőkeáttétellel kínálják, ami azt jelenti, hogy Ön kizárólag a befektetés teljes értékének egy részét fekteti be. Azonban a pénzügyi költségek és tranzakciós költségek (például vételi és ajánlati ár közötti különbség (bid-ask spread)) tipikusan a befektetés teljes értékén alapulnak.
- A tőkeáttétel a profit és a veszteség esetén is megnövekszteti az árváltozás hatását. Ez azt jelenti, hogy nagyon gyorsan elveszítheti a pénzét. A tőkeáttétel olyan gyorsan járul hozzá a veszteségekhez, hogy a végén az illető hatalmas összegekkel tartozhat a termékszolgáltatóknak.
- Egy nemrégiben történt piaci eset kihangsúlyozta a negatív egyenleg elleni védelem fontosságát, amikor az euro hirtelen és drámai mértékben zuhanni kezdett a svájci frankkal szemben 2015 januárjában. Az esemény eredményeképpen a negatív egyenleg elleni védelem hiányában kisbefektetők hatalmas összegekkel tartoztak termékszolgáltatóknak, gyakran többel, mint amit megengedhettek maguknak.

Mik azok a bináris opciók?

- A bináris opciók lehetőséget nyújtanak egy előre meghatározottfixkifizetésre, amennyiben egy szóban forgó eszköz bizonyos meghatározott feltételeknek eleget tesz, általában egy adott időtávon belül.
- A bináris opció egyik megszokott formája, hogy Ön fix kifizetésben részesül, amennyiben a szóban forgó átváltási árfolyam, részvény vagy áru ára egy meghatározott szintet ér el. Például bináris opció nyitható 11:00 órakor, ami abban az

esetben jár profittal, ha az arany ára ugyanazon a napon 15:00 óráig emelkedik. Ha az arany ára 15:00 órakor alacsonyabb, mint 11:00 órakor, a befektető elveszti a befektetett összeget.

- A bináris opciók jellegéből fakadóan a kisbefektetők nagy átlagban pénzt veszítenek ezekkel a termékekkel, és számukra nincs világos alternatív befektetési cél (pl. kockázat fedezet).
- A kisbefektetők számára elérhető bináris opciók valamennyi típusa szerepel az ESMA intézkedésében. Például néha a bináris opciókat bináris fogadásoknak is hívják, mert erősen spekulatív jellegűek és a kifizetés hasonló módon jegyzett, mint a fix-esélyes fogadások sport- vagy politikai eseményeknél.
- A bináris opciók eltérnek más opcióktól. A bináris opcióktól eltérően más opciók nem kínálnak fix kifizetést. Ezzel szemben az opció haszna egy folyamatos tartományba esik. Bevett példák erre a put és call opciók, amelyeket egyszerű opcióknak (plain vanilla) is hívnak. Például a put opció annál többet ér, minél inkább a kötési árfolyam alá esik a szóban forgó eszköz ára. Ezért a nem bináris opciók, így az egyszerű opciók is jól megfelelnek egy másik befektetés fedezetére.

A befektetők védelme

Miért nem lépett fel előbb az ESMA?

- Az ESMA hatásköre, amely alapján ezeknek a termékeknek a piacra vezetését, terjesztését vagy eladását ideiglenesen korlátozhatja vagy tilthatja, csak 2018. január 3-án lépett hatályba az új MiFID-rendszerrel bevezetett befektetővédelem megerősítése részeként.
- Ezelőtt az ESMA és egyes illetékes nemzeti hatóságok ismételten figyelmeztettek a különbözeti ügyletekhez (CDF-k) és bináris opciókhoz kapcsolódó kockázatokra. Egyes illetékes nemzeti hatóságok nemzeti rendelkezéseket hoztak. Az Európai Unióban az ezen termékek által okozott kisbefektetői hátrány azonban még mindig fennáll, ezért az ESMA-nak gyakorolnia kell az új hatáskörét.

Kisbefektetőként továbbra is kereskedhetek CFD-kkel?

- Amikor az intézkedések hatályba lépnek, továbbra is kereskedhet CFD-kkel. Az intézkedések bizonyos korlátozásokat vezettek be a kisbefektetőknek szánt CFD-típusokra, valamint forgalmazásuk, terjesztésük és eladásuk módjára, hogy csökkentsék a CFD-kereskedéshez kapcsolódó kockázatokat..

Kisbefektető vagyok, és nyílt CFD-pozíciókkal és/vagy bináris opciókkal rendelkezem, mi a teendő?

- Az intézkedések a termékszolgáltatókra vonatkoznak. Befektetőként nincs semmi teendője.

Azonban az intézkedések hatályba lépésekor érdemes ellenőriznie a szolgáltatóival, hogy részesül-e az ESMA intézkedések által előírt védelmi szintben.

Mi vonatkozik azokra a szakmai ügyfelekre, akik bináris opciókkal/CFD-kel szeretnének kereskedni?

- Az intézkedések csak a kisbefektetőkre vonatkoznak. A szakmai ügyfelek nem esnek a hatályuk alá.
- Meg kell jegyezni, hogy a szakmai ügyfelek nem élvezik ugyanazt a befektetői védelmet és kompenzációs jogokat, mint a kisbefektetők.
- Amennyiben kisbefektetőként szeretne továbbra is CFD-kel kereskedni az ESMA által előírt korlátozások nélkül, vagy szeretne bináris opciókkal kereskedni, beszéljen a szolgáltatójával, és körültekintően mérlegelje, hogy lehet-e és érdemes-e szakmai ügyfélévé válnia.
- Ebben a vonatkozásban az ESMA megjegyzi, hogy az új MiFID-rendszer szigorú szabályokat ír elő a kisbefektetők számára, akiket szakmai ügyfelekként sorolnak be.

Mi a helyzet a nem engedélyezett bináris opciókat szolgáltatókkal?

- Az ESMA bináris opciókra vonatkozó intézkedései a magukhoz a termékekhez kapcsolódó magas szintű kockázatokból fakadnak.
- Azonban az ESMA tudatában van annak, hogy nem engedélyezett entitások nyújtanak bináris opciókkal kapcsolatos szolgáltatásokat EU-szerte.
- A nem engedélyezett befektetési szolgáltatást nyújtók külön és súlyos problémát jelentenek az összes tagállam számára, ami nem csak a bináris opciókhoz kapcsolódó tevékenységekre korlátozódik.

Termékszintű intervenciós intézkedések

CFD-k

Mi az az automatikus biztosítékszárás (*margin close out rule*, MCO)?

- Az automatikus biztosítékszárás a margin azon százalékát egységesíti, amelynél a CFD-szolgáltatókat kötelezik az adott CFD vagy többszörös CFD pozíciók lezárására.
- Az egységesítés eredménye a szolgáltatók közötti tiszta és egységes megközelítés, amely segít a befektetőknek megérteni, mi történik a befektetéseikkel, ha ellentétes ármozgást tapasztalnak.
- Az MCO 50%-ra van állítva, biztosítandó, hogy a befektetők marginja ne csökkenjen a nullához közeli értékre. Ez megfelel az ágazat aktuális helyes gyakorlati példáinak. A szabály nem előzi meg, hogy a befektetők tetőzzék a margin szintjét, ha azt szeretnék.

Mi az a számlánkénti automatikus biztosítékszárás (MCO)?

- Konkrétan, ha egy számlán az összmargint érték az eredeti, CFD-k nyitásához szükséges margin értékének 50%-a alá esik, a szolgáltatóknak le kell zárnia egy vagy több CFD pozíciót.
- Az MCO szabály nem írja elő, hogy milyen pozíciókat kell lezárni, vagy milyen sorrendben. Egyes befektetők jelenleg utasítást adnak a szolgáltatóik számára a

pozíciók specifikus sorrendben történő lezárására. A létező piaci gyakorlat más esetei alapján az MCO-t pozícióról pozícióra hajtják végre, azaz bármely CFD-t lezárnak, ha az ahhoz kirendelt margin egy adott szint alá esik. Az MCO eltérő végrehajtásának módzatai továbbra is lehetségesek, de fontos, hogy az MCO akkor lép érvénybe, ha a számlán lévő összmargin szintje 50% alá esik.

Mi az a negatív egyenleg elleni védelem?

- A negatív egyenleg elleni védelem a kisbefektetők maximális veszteségét korlátozza. Arra az esetre alakították ki, ha az MCO nem működik megfelelően egy nagyon hirtelen bekövetkezett ármozgás miatt.
- A számlakénti negatív egyenleg elleni védelem bevezetésével a befektető soha nem veszíthet többet, mint a CFD-kereskedésre befektetett teljes összeg. Így nincs másodlagos veszteség, illetve nem keletkezik további alapokra vonatkozó kötelezettség a befektető CFD-kereskedési számláján kívül.
- Mivel az MCO szabály (a tőkeáttételi limittel együtt) normál piaci feltételek mellett a margin számára puffert biztosít, a negatív egyenleg elleni védelemre várhatóan csak nagyon ritka esetekben lesz szükség, extrém piaci feltételek mellett. Ennek ellenére nagyon fontos korlát.
- Egy nemrégiben történt piaci esemény világított rá a negatív egyenleg elleni védelem fontosságára, amikor az euro 2015 januárjában hirtelen és drámaian zuhanni kezdett a svájci frankhoz képest. Az esemény eredményeképpen a negatív egyenleg elleni védelem hiányában bizonyos befektetők hatalmas összegekkel tartoztak szolgáltatóknak, gyakran többel, mint, amit megengedhetnek maguknak.

Mi az a tőkeáttétel?

- A tőkeáttétel tőkeölcsön nagyobb kitettség elérése érdekében.
- Például a 20:0 tőkeáttétel azt jelenti, hogy minden befektetett 5 euróért a termékszolgáltató Önnek 100 euro kitettséget biztosít (€5 x 20). Ehhez a szolgáltató Önnek, gazdaságilag kifejezve 95 eurót kölcsönöz (€100-€5).

Mit foglal magában a tőkeáttételi limit?

- A például a CFD nyitásán lévő 5:1 tőkeáttételi limit szerint az ügyfélnek a CFD kezdeti összkitettségének legalább 20%-kát kell adnia a kezdeti marginhoz.
- Hasonlóan a például a CFD nyitásán lévő 20:1 tőkeáttételi limit szerint az ügyfélnek a CFD kezdeti összkitettségének legalább 5%-kát kell adnia a kezdeti marginhoz.
- A CFD-kre vonatkozó intézkedésben megszabott tőkeáttételi limitek az Önnek a szolgáltatók által kínált CFD-k nyitásához kapcsolódó maximális tőkeáttételt határozzák meg.
- Egy pozíció nyitásához kapcsolódó tőkeáttételi limitekre „kezdeti margin védelemként“ is hivatkoznak. Ez a kifejezés azt hangsúlyozza, hogy mivel egy bizonyos összegű marginra van szükség kezdetben az össz kezdeti kitétséghez (azaz tőkeáttételi limitre), így a befektető bizonyos kockázatokkal szemben védve van. Ezek többek között:

- kockázatok, amelyeknél a kezdeti kitétségre alkalmazott díjak (például finanszírozási költségek vagy tranzakciós díjak) azonnal kimerítik a margin nagy részét vagy teljes összegét; és
- kockázatok, ahol a mögöttes termékek csekély árváltozásai is nagyméretű változásokat eredményez a befektető elérhető marginjában, valószínűsítve, hogy nagy veszteségek rögzülnek.

Miért vannak különböző tőkeáttételi limitek?

- A CFD-k kockázatát a CFD tőkeáttétel felnagyítja A tőkeáttétel hatása nagyobb, ha a CFD mögöttes eszközének értéke (referenciaérték) volatil. Egyes mögöttes eszközök volatilitása nagyobb, mint másoké. A különböző tőkeáttételi limit segít abban, hogy a befektetők kockázati szintje konzisztens legyen.

Miért kezelik az aranyat másképpen?

- A CFD-k kockázatát a CFD tőkeáttétel felnagyítja A tőkeáttétel hatása nagyobb, ha a CFD mögöttes eszközének értéke (referenciaérték) volatil. Egyes mögöttes eszközök volatilitása nagyobb, mint másoké. A különböző tőkeáttételi limit segít abban, hogy a befektetők kockázati szintje konzisztens legyen.
- Az árutermékek CFD-inek kiszabott tőkeáttételi limitje 10:1, ami megfelel az olyan áruk történelmi árvolatilitásának, mint pl .az olaj. Azonban az ESMA elismeri, hogy az arany történelmileg alacsonyabb árvolatilitást mutat, mint a többi árutermék. Ezért az arany esetében kevésbé szigorú 20:1 tőkeáttételi limitet vezettek be.

Miért van különbség a jelentős és nem jelentős devizák/indexek között?

- A CFD-k kockázatát a CFD tőkeáttétel felnagyítja A tőkeáttétel hatása nagyobb, ha a CFD mögöttes eszközének értéke (referenciaérték) volatil. Egyes mögöttes eszközök volatilitása nagyobb, mint másoké. A különböző tőkeáttételi limit segít abban, hogy a befektetők kockázati szintje konzisztens legyen.
- A jelentős és nem jelentős devizák vagy indexek volatilitása jelentősen eltér. Ebből az okból a jelentős és nem jelentős devizák vagy indexek esetében eltérő tőkeáttételi limitek léteznek.
- A jelentős devizákat az alábbiak közül bármely két deviza párja alkotja: US dollár, euro, japán jen, font sterling, kanadai dollár vagy svájci frank. Minden egyéb deviza nem jelentősnek számít.
- A jelentős indexek a következők: Financial Times Stock Exchange 100 (FTSE 100); Cotation Assistée en Continu 40 (CAC 40); Deutsche Bourse AG German Stock Index 30 (DAX30); Dow Jones Industrial Average (DJIA); Standard & Poors 500 (S&P 500); NASDAQ Composite Index (NASDAQ), NASDAQ 100 Index (NASDAQ 100); Nikkei Index (Nikkei 225); Standard & Poors / Australian Securities Exchange 200 (ASX 200); EURO STOXX 50 Index (EURO STOXX 50); Minden egyéb index nem jelentősnek számít.

Bináris opciók

Miért kezelik a bináris opciókat másként, mint a CFD-eket?

- Az ESMA tiltja a bináris opciók forgalmazását, terjesztését vagy eladását kisbefektetők számára. A CFD-kkel ellentétben a bináris opcióknál nincs tőkeáttételi limit, de ennek ellenére szélsőségesen kockázatosak.
- Gazdasági szempontból a bináris opciók eredendően a szerencsejátékokhoz hasonlítanak, amelyek nem alkalmasak kompenzáló hasznot formáló fedezet vagy más gazdasági funkció céljára.

Jogalap

Mi az intézkedések jogalapja?

- Az intézkedések a 600/2014/EU rendelet („MiFIR”) 40. cikkének alapulnak.
- Ez a rendelkezés *inter alia* feljogosítja az ESMA-t bizonyos pénzügyi eszközök vagy specifikus jellegű pénzügyi eszközök, valamint pénzügyi tevékenység vagy gyakorlat forgalmazásának, terjesztésének vagy értékesítésének ideiglenes tiltására vagy korlátozására.

Miként fogják ezeket az intézkedéseket elfogadni és mikor lépnek hatályba?

- Az intézkedéseket az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvére le kell fordítani. A folyamat jelenleg zajlik, és több hetet vesz igénybe.
- A fordítási folyamat lezárultával az ESMA elfogadja az intézkedéseket az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvén.
- Az elfogadást követően az intézkedéseket elküldik az Európai Unió Hivatalos Lapjához az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvén történő kiadásra.
- A bináris opciókra vonatkozó intézkedés az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzététele után egy hónappal lép hatályba. A CFD-kre vonatkozó intézkedés az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzététele után két hónappal lép hatályba.
- Ezek az intézkedések három hónapra lépnek érvénybe, amely időszak után meghosszabbíthatóak.

Az ESMA felhívása bizonyíték benyújtására

Mire vonatkozik az ESMA bizonyíték benyújtására irányuló felhívása?

- 2018. január 18-án az ESMA felhívást tett közzé bizonyíték benyújtására a kisbefektetők számára kínált CFD-kre és bináris opciókra vonatkozó javasolt termékszintű intervenciós intézkedések kapcsán. A felhívás 2018. február 5-én lezárult.

Kik válaszoltak a felhívásra?

- Az ESMA-hoz kb. 18 500 válasz érkezett a felhívásra, ami a legmagasabb válaszaránynak számít az ESMA által közzétett felhívások történetében.

- A válaszok szolgáltatóktól, kereskedési szövetségektől, CFD-k és/vagy bináris opciók terén érdekelt tőzsdéktől és brókerektől, fogyasztói érdekképviseletektől és magánszemélyektől érkeztek.
- Az egyedi válaszadók aránya alacsonyabb volt, mivel az ESMA-hoz:
  - több választ érkezett ugyanazon válaszadóktól (pl. minden egyes, CFD-kre vonatkozó javasolt intézkedésre külön válaszok külön e-mailben); és
  - duplaválasz ugyanazoktól.

Brexit

Hogyan hat ezekre az intézkedésekre az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépése?

- Az ESMA által hozott termékszintű intervenciós intézkedések az Európai Unió valamennyi tagállamára vonatkoznak.
- 2017. március 29-én az Egyesült Királyság az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke értelmében értesítette az Európai Tanácsot arról, hogy szeretne kilépni az Európai Unióból. A kilépési időszak esetleges kiterjesztése esetén, a kilépés dátuma a kilépési egyezmény hatályba lépésének a dátuma, illetve annak hiányában, az értesítést követően két év múlva, 2019. március 30-án. Addig az Egyesült Királyság az Európai Unió tagállama. Így az egyesült királyságbeli termékszolgáltatóknak is eleget kell tenniük az ESMA termékszintű intervenciós intézkedéseinek.